

Teisipäev, 11. detsember 2018

P8_TA(2018)0498

Sõjaväeline liikuvus

Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2018. aasta resolutsioon sõjaväelise liikuvuse kohta (2018/2156(INI))

(2020/C 388/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 28. juunil 2016. aastal esitatud dokumenti „Ühtne visioon, ühine tegevus: tugevam Euroopa. Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia“,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. detsembri 2013. aasta, 26. juuni 2015. aasta, 15. detsembri 2016. aasta, 9. märtsi 2017. aasta, 22. juuni 2017. aasta, 20. novembri 2017. aasta, 14. detsembri 2017. aasta ja 28. juuni 2018. aasta järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 13. novembri 2017. aasta ja 25. juuni 2018. aasta järeldusi julgeoleku ja kaitse kohta ELi üldise strateegia raames,
- võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2017. aasta teatist „Aruteludokument Euroopa kaitse tuleviku kohta“ (COM(2017)0315),
- võttes arvesse komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. novembri 2017. aasta ühisteatist „Sõjaväelise liikuvuse parandamine Euroopa Liidus“ (JOIN(2017)0041),
- võttes arvesse komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 28. märtsi 2018. aasta ühisteatist sõjaväelise liikuvuse tegevuskava kohta (JOIN(2018)0005),
- võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 2017. aasta otsust (ÜVJP) 2017/2315, millega luuakse alaline struktureeritud koostöö ning määratakse kindlaks selles osalevate liikmesriikide nimekiri ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 6. märtsi 2018. aasta soovitus alalise struktureeritud koostöö rakendamise tegevuskava kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 6. märtsi 2018. aasta otsust (ÜVJP) 2018/340, millega koostatakse alalise struktureeritud koostöö raamistikus arendatavate projektide nimekiri ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu eesistuja ja Euroopa Komisjoni presidendi ning NATO peasekretäri 8. juuli 2016. aasta ja 10. juuli 2018. aasta ühisdeklaratsioone, Euroopa Liidu Nõukogu ja NATO nõukogu 6. detsembril 2016. aastal ja 5. detsembril 2017. aastal heaks kiidetud ühiseid ettepanekuid ühisdeklaratsioonide rakendamiseks ning 14. juunil ja 5. detsembril 2017. aastal ja 6. juunil 2018. aastal esitatud eduaruandeid nende rakendamise kohta, sealhulgas asjaomaseid nõukogu järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 5. detsembri 2017. aasta ja 25. juuni 2018. aasta järeldusi ühisdeklaratsioonide rakendamise kohta,
- võttes arvesse 11. juuli 2018. aasta Brüsseli deklaratsiooni Atlandi-ülese julgeoleku ja solidaarsuse kohta ning samal kuupäeval vastu võetud NATO Brüsseli tippkohtumise deklaratsiooni,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni Euroopa kaitsekoostöö liidu kohta ⁽⁴⁾ ja oma 13. juuni 2018. aasta resolutsiooni ELi ja NATO suhete kohta ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ ELT L 331, 14.12.2017, lk 57.

⁽²⁾ ELT C 88, 8.3.2018, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 65, 8.3.2018, lk 24.

⁽⁴⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 18.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0257.

Teisipäev, 11. detsember 2018

- võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) rakendamise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamust (A8-0372/2018),
- A. arvestades, et ajal, mil valitseb geopoliitiline ebastabiilsus ja strateegiline keskkond muutub ebasoodsamaks, pannakse üha enam proovile liidu aluseks olevad põhiväärtused – demokraatia, inimõiguste austamine ja õigusriik, nagu ka kindlatel reeglitel põhinev rahvusvaheline süsteem ja Euroopa ühtsus;
- B. arvestades, et usutav heidutus ning kriisilahenduse ja Mandri-Euroopa kaitsmise planeerimine sõltub suutlikkusest väed koos väljaspoolsete liitlasjõududega kiiresti ja tõhusalt liikvele viia;
- C. arvestades, et 1989. aasta järgse „rahudividendi“ nautimise ajal on kaitsevajaduste rahuldamine relvajõudude liikuvuse ja taristute osas kogu Euroopas järk-järgult kahanenud;
- D. arvestades, et EL püüab täielikus koostöös NATOga toimida ülemaailmselt julgeoleku tagajana, kel lasub vastutus rahu ja stabiilsuse tagamise eest nii liidu sees kui ka väljaspool seda ning kohustus tagada oma kodanike ja territooriumi julgeolek, kasutades selleks ulatuslikku ja ainulaadset valikut poliitikameetmetest, instrumentidest ja vahenditest;
- E. arvestades, et vastavalt oma ülemaailmse strateegia eesmärkidele võtab Euroopa Liit rohkem vastutust omaenda kaitse ja julgeoleku tagamise eest ja partnerina rahvusvahelise rahu ja julgeoleku tagamisel, eelkõige oma naabruses, kuid ka kaugemal, ning tugevdab ühisele välis- ja julgeolekupoliitikale tuginedes oma strateegilist sõltumatust;
- F. arvestades, et liit peab tõhusa välis- ja julgeolekupoliitika abil tugevdama oma strateegilist sõltumatust, et säilitada rahu, ennetada konflikte ja tugevdada rahvusvahelist julgeolekut, tagades samas nii oma kodanike kui ka ÜJKP missioonidega seotud isikute turvalisuse, et kaitsta oma huve ja alusväärtusi üheaegselt tulemusliku mitmepoolsuse edendamiseks;
- G. arvestades, et kui EL tahab saada vastupanuvõimeliseks ning tugevdada oma strateegilist sõltumatust kaitse-, terrorismivastase võitluse ja küberturvalisuse valdkonnas, peab ta suutma otsustada ja tegutseda kolmandate osapoolte suutlikkusest sõltumata;
- H. arvestades, et standardimine ja koostegutsemisvõime taristute ja riigihangete tasandil on strateegilise sõltumatuse, kaitsekoostöö liidu ja tõhusa sõjaväelise liikuvuse saavutamise peamised eeldused;
- I. arvestades, et hästitoimiv sõjaväeline liikuvus on saavutatav vaid juhul, kui kõik liikmesriigid on täiel määral kaasatud ja pühendunud ning teevad kõigi liikmesriikide vahendeid, vajadusi ja piirkondlikke erisusi arvestades mõjusalt koostööd NATOga kooskõlas asjakohaste ELi tasandi algatustega, et luua sidusate ja üksteist täiendavate projektide abil julgeolekuvajadustele vastav tõhus üleeuroopaline taristu;
- J. arvestades, et sõjaväeline liikuvus on sõjalise tegevuse strateegiline ja operatiivne tugi, mis suurendab liidu strateegilist sõltumatust ning hõlbustab liidu sõjaliste eesmärkide saavutamiseks liikmesriikide jõudude kasutamist, ümberpaigutamist ja toetamist;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0492.

Teisipäev, 11. detsember 2018

- K. arvestades, et Euroopa Liidu ees seisvad hübriidsed ja erisuunalised probleemid tulevad eeskätt Kaug-Põhjast, Idast, Balkani poolsaarelt ja Lõuna-/Vahemere piirkonnast; arvestades, et neil suundadel (põhja-lõuna, ida-lääne suund) vahendite ja kaupade kiiremal ja ladusamal kasutuselevõtmisel võiks olla arvestatava vastutegutsemise võimaldamiseks määrav tähtsus;
- L. arvestades, et 2016. aastal leppisid liitlased NATO Varssavi tippkohtumisel kokku alliansi heidutus- ja kaitsepositsiooni (*Deterrence and Defence Posture*) tugevdamises ning on suurendanud reageerimisjõudude valmisolekut, olles nende eesmärkide täitmiseks käivitanud tugevdatud ja olukorrale kohandatud kohaloleku;
- M. arvestades, et sõjaväeline liikuvus on konkreetne meede, mis peab rahuldama liidu konkreetseid julgeoleku- ja kaitsevajadused ning mis on osa ÜJKPst; arvestades, et ELi liikmesriikide kollektiivne kaitse ja julgeolek ning võime välisriikides kriisiolukorras sekkuda sõltub suurel määral võimest liitlaste vägesid ning kriisiohjamise tsiviilpersonalit, materjale ja varustust vabalt ja kiiresti läbi üksteise territooriumi ja liidu piiridest väljapoole transportida; arvestades, et 22 ELi liikmesriiki on ka NATO liikmed, nad on ühinenud kollektiivkaitse kohustusega ning neil on ühtne relvajõudude ja transpordi taristu; arvestades, et transporditaristusse kavandatud investeeringud tuleb julgeoleku- ja kaitsevajadustega paremini ühtlustada;
- N. arvestades, et arvukad füüsilised, juriidilised ja regulatiivsed takistused raskendavad sageli selliseid liikumisi, põhjustades olulisi viivitusi ja ähvardades seeläbi kahjustada tegevuse eesmärki, eriti kriisiolukordades; arvestades, et NATO raames viimastel aastatel korraldatud üleeuroopalised sõjalised õppused on näidanud, kui äärmiselt tähtis on sõjaliste eesmärkide saavutamiseks sobiv transporditaristu;
- O. arvestades, et ELi käsutuses on tugevad poliitikameetmed ja vahendid, millega saab aidata liikmesriikidel täita nende sõjaväelise liikuvuse vajadusi ja rahvusvahelisi kohustusi;
- P. arvestades, et 28. märtsil 2018. aastal esitasid komisjon ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sõjaväelise liikuvuse tegevuskava, mis sisaldab ELi ja selle liikmesriikide võetavate meetmete ajakava; arvestades, et tegevuskava rakendamist on alustatud sõjaväelise liikuvuse alaste ühiste sõjaliste vajaduste väljaselgitamisega ELis ja väljaspool seda ning ettepanekuga rahastada sõjaväelist liikuvust järgmises mitmeaastases finantsraamistikus Euroopa ühendamise rahastu kaudu, mis võimaldab rahastada transporditaristu kahesuguse, st nii tsiviil- kui ka sõjalisel otstarbel kasutamiseiga seotud projekte;
- Q. arvestades, et nõukogu 25. juuni 2018. aasta järeldustes kutsutakse liikmesriike üles viivitamata ja hiljemalt 2024. aastaks võtma riiklikul tasandil meetmeid sõjaväelise liikuvuse tõhustamiseks ning liikmesriikide õigusakte järgides lihtsustama asjaomaseid norme ja menetlusi kooskõlas tegevuskavaga ning liidus ja liiduväliselt sõjaväelisele liikuvusele kohaldatavate sõjaliste nõuetega;
- R. arvestades, et komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tegevuse täiendamiseks on alalise struktureeritud koostöö raames algust tehtud sõjaväelise liikuvuse projektiga; arvestades, et sellele tegevusele peaks lisanduma veel üks alalise struktureeritud koostöö projekt, milles keskendutaks logistikakeskustele Euroopas ja operatsioonide toetamisele; arvestades, et niisuguste logistiliste vajaduste seisukohalt on äärmiselt tähtis eesmärk võimaldada taristute kahesugust kasutust; arvestades, et lisaks sellele on liikmesriigid võtnud sõjaväelise liikuvusega seotud kohustusi osana siduvamate kohustustest, mille täitmist nõutakse struktureeritud koostöö protokollis; arvestades, et alalise struktureeritud koostöö projekte tuleks välja töötada koostöös NATOga; arvestades, et vaja oleks alalise struktureeritud koostöö projekti, mis lahendaks Euroopa Liidu lepingu artikli 43 lõikes 1 sätestatud sõjaliste ülesannetega seotud liikuvuse, eriti meritsi ja õhuteed pidi varustamisega seotud raskused;
- S. arvestades, et Euroopa ühendamise rahastu on ühine ja keskselt juhitud rahastamisprogramm, mille eesmärk on edendada transpordi, energeetika ja digitaalteenuste valdkonnas hästitoimiva, kestliku ja sidusa üleeuroopalise võrgu (TEN) arendamist, mille juures tuleks keskenduda piiriülese ühenduse hõlbustamisele, kitsaskohtade kõrvaldamisele ning rahvusvahelise koostöö ja kooskõlastamise kaudu selge ELi lisaväärtuse pakkumisele; arvestades, et mitmeaastase finantsraamistiku ettepanek aastateks 2021–2027 sisaldab Euroopa ühendamise rahastu transpordisektori eelarverea all uut rahastamispaketti sõjaväelise liikuvuse vajaduste katmiseks; arvestades, et ülimalt soovitatav on säilitada ja suurendada veelgi Euroopa ühendamise rahastu tõhusust;

Teisipäev, 11. detsember 2018

- T. arvestades, et Euroopa Kaitseagentuur juhib sõjaväelise liikuvuse valdkonnas mitut projekti seoses diplomaatiliste lubade ja ELi mitmeliigilise transpordi keskustega, samuti hiljuti algatatud sihtotstarbelisi programme seoses piiriülese liikumise lubade väljastamise menetluste ja tolliga seotud sõjaliste nõuete ühtlustamisega; arvestades, et Euroopa Kaitseagentuuri ja komisjoni töö peab olema selgelt ja sidusalt kooskõlastatud, et aidata liikmesriikidel teatavad tegevuskava aspektid lõplikult välja töötada; arvestades, et konsultatsiooniprotsessis tuleb arvesse võtta liikmesriikide vajadusi, prioriteete ja sõjalisi nõudeid;
- U. arvestades, et sõjaväeline liikuvus nimetati ühisdeklaratsioonide rakendamist käsitlevates ühistes ettepanekutes hiljuti ELi ja NATO koostöö seisukohast esmatähtsaks valdkonnaks ning selle prioriteetsust kinnitati veel kord uues ühisdeklaratsioonis ja Brüsseli deklaratsioonis Atlandi-ülese julgeoleku ja solidaarsuse kohta; arvestades, et EL on võtnud üle NATO sõjaväelise liikuvuse standardid, sealhulgas NATO üldised transporditaristu parameetrid;
- V. arvestades, et NATO keskendub oma Euroopa vägede kõrgema ülemjuhataja (SACEUR) vastutusala edenduskavaga ka enda logistilise võimekuse parandamisele, eelkõige kohandades õigusakte ja menetlusi, täiustades juhtimist ja kontrolli, suurendades transpordivõimekust ja ajakohastades taristut; märgib sellega seoses, et loodud on kaks uut väejuhatust, ühendvägede juhatus Norfolkis ja toetava tegevuse ühendväejuhatust Ulmis;
- W. arvestades, et alates 2019. aastast on kolm neljast raamistikus osalevast riigis, kes NATO tugevdatud kohalolekus idasuunal vägesid rakendavad, pärit väljastpoolt ELi; arvestades, et USA, Kanada ja Ühendkuningriigi püsiv kohalolek Euroopas ja nende lisajõudude kohaletoimetamine on Euroopa julgeoleku jaoks määrava tähtsusega;
- X. arvestades, et sõjaväeliste logistiliste varude, sealhulgas laskemoona ja kütuse tõhusam eelpaigutamine aitab liikuvusega seotud pingeid mõneti leevendada;
- Y. arvestades, et kõikidest nimetatud institutsioonilistest meetmetest hoolimata peab paranema eelkõige ELi liikmesriikide sõjaväelise liikuvuse võime ning nad peavad kohandama oma riiklikke taristuid ja regulatiivset keskkonda; arvestades, et arvukate lahendamist vajavate küsimuste tõttu nõuab see kogu valitsemist hõlmavat lähenemisviisi; arvestades, et selle ühise jõupingutuse elluviimisel tuleb täiel määral järgida ELi liikmesriikide otsustusprotseduure ja põhiseaduslikke nõudeid ning samas arvestada ka ELi ja NATO koostöös tuvastatud sõjaväelise liikuvuse nõudeid;
- Z. arvestades, et sõjaväelise liikuvuse tegevuskava kohaselt ja nagu näitas Eesti eesistumise ajal 2017. aastal algatatud üleeuroopalise transpordivõrgu Põhjamere-Balti koridori riikide katseanalüüs, ei ole paljude maanteesildade maksimaalne kõrgus maapinnast ja kandevõime sõjaväemasinate jaoks piisav ning suuremõdulise sõjaväevarustuse vedamiseks raudteel ei jätku laadimisvõimsusi;
1. rõhutab, et sõjaväeline liikuvus on oluline strateegiline vahend, mis võimaldab ELil järgida oma julgeoleku- ja kaitsevaldkonna huvisid tulemuslikult ja vastastikku täiendaval viisil teiste selliste organisatsioonidega nagu NATO, ning see ei peaks piirduma vaid füüsiliste, juriidiliste ja taristust tingitud takistuste kõrvaldamisega; rõhutab vajadust parandada NATO kiirreageerimisvõimekuse huvides sõjaväelist liikuvust, sest see tugevdaks meie kollektiivset julgeolekut ja võiks suurendada ELi panust rahvusvahelisse stabiilsusse ja julgeolekusse; väljendab heameelt asjaolu üle, et sõjaväeline liikuvus on viimasel ajal pälvinud kõigilt asjaomastelt osalejatelt suurt tähelepanu; märgib, et see parandab Euroopa valmisolekut ja suurendab meie heidutusjõudu võimalike vastaste ja kriisiolukordade suhtes ning aitab saavutada kaitse- ja julgeolekupoliitikas ELi seatud eesmärgi, sealhulgas poliitilist, operatiivset ja tööstuslikku strateegilist sõltumatust;
2. rõhutab, et liidus sõjaväelise liikuvuse tegevuskava kehtestamine on osa suuremast eesmärgist parandada ELis liikuvust ning üksiti lahendada ÜJKPs välja toodud logistilised ja liikuvusalased probleemid; selleks on väga tähtis ühtlustada piiriülesed nõuded ja tollieeskirjad ning haldus- ja õigusmenetlused; ELi ühisettevõtetel on oluline roll haldus- ja õigusmenetluste ühtlustamisel nii Euroopa ühendamise rahastu kui ka sõjaväelise liikuvuse tegevuskava tarvis; tuleb loota, et kahesugune (tsiviil- ja kaitsealane) liikuvus mõjub positiivselt Euroopa ühendamise rahastu arengule, aitab lahendada elarveküsimusi ning rahuldada uusi ja tulevase vajadusi;

Teisipäev, 11. detsember 2018

3. rõhutab, et Euroopa kaitsekoostöö liidu edendamine ning strateegilise sõltumatuse ja iseseisva vastupanuvõime arendamine ei tohiks suurendada pingeid ELi suhetes strateegilise tähtsusega piirkondlike osalistega;

4. rõhutab, et sõjaväelise liikuvuse saavutamine Euroopas sõltub ennekõike liikmesriikide võetavatest kohustustest ja poliitilisest tahtest, ning ELi osa selles peaks olema protsessi juhtimine: nõuete raamistiku loomine, rahastuse võimaldamine, protokollide koostamine tehnika ja inimeste tõhusa liikumise hõlbustamiseks, koostöö edendamine ja foorumite loomine parimate tavade, teabe ja kogemuste vahetamiseks, milles osaleksid nii tsiviil- kui ka sõjaväeasutused; toonitab, et hästtoimiv sõjaväeline liikuvus toob kasu kõikidele liikmesriikidele, tõhustades nende ühendatust nii sõjalisel kui ka tsiviilvaldkonnas; rõhutab vajadust austada kõigi liikmesriikide otsustusmenetlusi ja põhiseaduslikke norme;

5. rõhutab, kui oluline on edendada liikmesriikide vahel valdkondadevahelist koostööd (koostoimet), et arendada tõhusat, koostalitlusvõimelist, turvalist, mitmeliigilist, arukat ja säästvat kahesugust (tsiviil- ja kaitsealast) liikuvust, mis vastab uutele, transpordi digiteerimisega (automatiseerimine ja ühendatus) seotud probleemidele ning vajadusele täita usaldusväärselt ELi kui üleilmse tähtsusega osaleja ülesandeid ja kohustusi kahesuguse (tsiviil- ja kaitsealase) logistika valdkonnas;

6. toetab kindlalt nõukogu nõudmist, et liikmesriigid koostaksid 2019. aasta lõpuks riiklikud sõjaväelise liikuvuse kavad ja näeksid nende rakendamist prioriteedina; tunnustab nõukogu järeldustes esitatud muid meetmeid seoses 25. juuni 2018. aasta ELi üldstrateegiaga ja nõuab liikmesriikidelt selles sätestatud tähtaegadest kinnipidamist; rõhutab, et edukad jõupingutused sõjaväelise liikuvuse edendamiseks võimaldaksid liikmesriikidel tulemuslikult kavandada nii riiklikku kui ka ühist Euroopa kaitsealast planeerimist ning tõhusalt osaleda ühisõppustel, väljaõppes ja ÜJKP missioonidel ja operatsioonides;

7. rõhutab liikuvuse tähtsust kriisidele reageerimisel, s.t vajadust vahendid missioonide ja operatsioonide tarvis kiiresti kohale toimetada, tagamaks et säilib ELi kui usaldusväärse üleilmse julgeoleku ja rahu tagaja maine ning et ta suudab tõhusalt toimida näidisstsenaariumites kirjeldatud loodusõnnetuste, humanitaarkriiside ja ELi lepingu artikli 43 lõikes 1 osutatud sõjaliste ülesannete korral ning järgida vastastikuse abistamise ja solidaarsuse klausleid;

8. on veendunud, et tõhus sõjaväelise liikuvuse poliitika tugevdab ELi ÜJKP missioone, pidades silmas nende rahvusvahelist mõõdet ja rahuvalve eesmärki, suurendades kaitsevajaduste vahelist koostoimet, ja tugevdades ELi suutlikkust toimida hädaolukorras, ning et paremast sõjaväelisest liikuvusest peaks olema kasu ka ELi piires humanitaarmissioonide korraldamisel ja loodusõnnetuste tagajärgede likvideerimisel; märgib, et suuremast sõjaväelisest liikuvusest oleks ELis ja väljaspool seda kõige rohkem abi kollektiivkaitse valdkonna missioonidel ning riigisisestel või üleeuroopalistel kriisihaldusmissioonidel ja -operatsioonidel; rõhutab siinkohal, et nimetatud valdkonnas toimuv areng aitab neil ELi liikmesriikidel, kes on ka NATO liikmed, täita oma artiklist 5 tulenevaid kohustusi; rõhutab neutraalsete liikmesriikide erilist rolli; tõdeb sellegipoolest, et vastavalt ELi lepingu artikli 42 lõikele 7 ja kooskõlas enda kui NATO liikme kohustustega on liikmesriikidel üheselt mõistetav kohustus anda kõigi nende käsutuses olevate vahenditega abi liikmesriigile, kes langeb oma territooriumil relvastatud kallaletungi ohvriks;

9. tunnistab, et tähtis on põhjalikult analüüsida, millised ELi osad või millised liikmesriigid vajavad rohkem sõjaväelise liikuvuse investeeringuid ning kus valitseb suurem väline julgeolekuoht;

10. tunnistab ettevõtmise keerukust, kuna see hõlmab muu hulgas taristute väljaehitamist, ühiseid standardeid, transpordikorraldust, tolliküsimusi, makse ja liikumislubasid ning kõiki valitsustasandeid kohalikest omavalitsustest kuni rahvusvaheliste organisatsioonideni; kutsub sellega seoses üles looma raamistikke kõigi tasandite nii sõjaväeliste kui ka tsiviilosaliste, sealhulgas NATO ja NATO partnerite kokkuviiamiseks, et arutada asjakohaseid küsimusi ja tagada seeläbi lisaväärtuse loomine ning tulemuslik koordineerimine ja rakendamine, ning juhib tähelepanu sellele, et optimaalsete tulemuste saamiseks tuleb liikmesriikidel investeerida haldusasutuste ja institutsioonide töötajate ühiskoolitustesse; väljendab heameelt, et Euroopa Komisjon on lubanud kaaluda võimalusi tollimenetluste ühtlustamiseks ja lihtsustamiseks

Teisipäev, 11. detsember 2018

2018. aasta lõpuks; juhib tähelepanu sellele, et õigusnormide ühtlustamiseks ELis on äärmiselt oluline institutsiooniline koostöö asjaomaste liikmesriikide, organisatsioonide ja asutuste vahel; rõhutab asjaolu, et taristute kahesuguse kasutamise korral ohtlike kaupade veoks tuleks ette näha erikooskõlastamine ja kogemuste vahetamine, et vältida õnnetusi ja samas optimeerida ohutust kogu võrgustikus tervikuna;

11. märgib, et raskevarustuse ja -sõidukite lühikese etteteatamisega transportimiseks sobiliku raudteeveeremi, eriti lamedapõhjaliste mootorvagunit arvu on tublisti vähenenud;

12. mõistab, et sellises keerukas keskkonnas tegutsemine toob kaasa mitmeid raskusi seoses dubleerimise ja koordineerimisega, samuti kulude tõttu, mis võivad kogu projekti ohtu seada, kui neid piisavalt ei hallata; tunnistab, et ELi transpordisektoris on juba kahesuguse koostöö kogemusi, näiteks ühtne Euroopa taevas (*Single Sky*); palub liikmesriikidel ja komisjonil tagada tõhusam koostööraamistik; rõhutab, et sõjaväeliste liikuvusprojektide elluviimiseks on vaja liikmesriikide tihedamat koostööd ning on vaja õhutada koostööd tsiviil- ja sõjalise valdkonna vahel; rõhutab vajadust tegevuse kooskõlastamiseks püsiva struktureeritud koostöö raames välja töötatud sõjaväelise liikuvuse projektidega ning Euroopa Kaitsefondiga seotud projektidega;

13. rõhutab seetõttu, et ühise strateegilise eesmärgi mõistmine ja ühise kava väljatöötamine ning koostöö liikmesriikide vahel on edu saavutamiseks vältimatult vajalik; juhib tähelepanu sellele, et tulemusliku strateegilise sõltumatus saavutamiseks on vältimatu sidus sõjaline planeerimine, mis tugineb varustuse ja relvastuse standardimisele ja koostalitlusvõimele, strateegilisele doktriinile ja juhtimisprotsessidele; väljendab sellega seoses heameelt sõjaväelise liikuvuse tegevuskava üle, milles nähakse ette konkreetseid sammud erinevatele institutsioonidele ja ELi liikmesriikidele ning tunnistatakse üleeuroopalise transpordivõrgu strateegilist tähtsust; väljendab heameelt liikmesriikide võetud kohustuste üle;

14. väljendab kahetsust, et tegevuskavas kirjeldatakse põhimõtteliselt nn alt üles lähenemisviisi ning esitatakse vaid piiratud strateegiline nägemus sellest, milliseid konkreetseid kaitsealaseid eesmärke EL soovib tegevuskavas kirjeldatud eri tegevustega saavutada; peab sellega seoses taunitavaks, et ikka veel ei ole avaldatud ELi kaitseküsimuste valget raamatut, mis oleks võinud sellise üldise eesmärgitunnetuse tagada; on sellegipoolest veendunud, et praegusel käsitlusel on olulisi plusse ning et see vastab kõigi, nii neutraalsete kui ka NATOsse kuuluvate ELi liikmesriikide huvidele;

15. rõhutab, et nii ELi institutsioonid kui ka liikmesriigid peaksid tegevuskavas esitatud ambitsioonikast ajakavast kinni pidama, et kindlustada liikuvuse valdkonnas praegu esinevate puuduste võimalikult kiire likvideerimine ning kaitse- ja julgeolekupoliitika ambitsioonide realiseerimine; kiidab heaks tegevuskavas esitatud üleskutsed võtta sõjaväelise liikuvuse parandamiseks arvesse nn hübriidohte, eriti transpordi ja elutähtsate taristute puhul, ning parandada transporditaristute vastupanuvõimet hübriidohtudele;

16. märgib ära ELis ja väljaspool ELi sõjaväelise liikuvuse saavutamiseks vajalike sõjaliste nõuete väljaarendamisel saavutatut, eelkõige kahesuguse kasutusega taristute osas, ning väljendab heameelt liikmesriikide aktiivse kaasamise üle selle protsessi kõigis etappides, Hollandi liidrirolli üle püsiva struktureeritud koostöö projektis ning NATO antud panuse üle;

17. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle kasutada Euroopa ühendamise rahastut ja kahesuguse kasutusega sõjaväelise liikuvuse projektide jaoks ette nähtud märkimisväärseid rahalisi vahendeid selleks, et tagada taristute kohandamine vastavalt sõjaväelise liikuvuse vajadustele; on veendunud, et taristute kahesugune kasutus on eeltingimus tsiviiltranspordivõrgu jaoks, mis saab kasu tegevuskavast ja sõjaväelise liikuvuse rahastamispaketist; näeb tegevuskava rakendamist kui võimalust lasta tsiviiltranspordivõrgul saada kasu võrgu kasvanud läbilaskevõimest ja edendada mitmeliigilisi ühendusi; tervitab üleskutseid viia läbi üleeuroopalise transpordivõrgu hindamine ja kohandada seda kindlakstehtud sõjaväeliste vajadustele, ning teha sama ka uute tsiviiltranspordiprojektide, eelkõige peamistes koridorides mitmeliigilise transpordi sõlmedena toimivate sadamate, lennujaamade ning raudteede ja maanteedega; juhib seetõttu tähelepanu vajadusele koostada koostöös liikmesriikidega nimekiri riiklikest taristutest ja transpordikoridoridest, võttes arvesse liikmesriikide sõjaväelisi erisusi; märgib, et kahesuguse kasutusega projektide arendamine peaks toimuma kestlikult ja kooskõlas keskkonnanormidega;

Teisipäev, 11. detsember 2018

18. on seisukohal, et ELi vahendite kasutuse optimeerimiseks tuleks igasse Euroopa ühendamise rahastust rahastatavasse ühist huvi pakkuvasse transpordiprojekti vajaduse korral lõimida sõjaväelise liikuvuse nõuded juba kavandamisjärgus, et vältida taristu hilisemat täiustamist ja sellega rahastamise ebamajanduslikku kasutamist; leiab, et iga Euroopa ühendamise rahastu sõjaväelise liikuvuse rahastamispaketist saadud toetuse puhul tuleks võimaluse korral pöörata esmajärjekorras tähelepanu mitmeliigilise transpordi projektidele, sest need pakuvad kõige rohkem kahesuguse kasutuse võimalusi, ja piiriülestele projektidele, kuna need aitavad kõrvaldada puuduvad lülid ja kitsaskohad, mis praegu suuresti füüsiliselt takistavad nii tsiviilelanike kui ka vägede ja raske sõjavarustuse kiiret ja sujuvat liikuvust; rõhutab, et sõjaväelise transpordi jaoks sobivate üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) osade väljaselgitamisel tuleb tingimata maksimeerida tsiviil- ja sõjaväelise valdkonna koostööt ja järgida kahesuguse kasutuse põhimõtet; on veendunud selles, et võrku tehtud täiendavad investeeringud võiksid oluliselt edendada sõjaväelist liikuvust ning aidata ka TEN-T põhivõrgu 2030. aastaks ja üldvõrgu 2050. aastaks lõpuni välja ehitada; rõhutab, et transporditaristu kohandamisel nii TEN-T põhi- kui ka üldvõrgu raames peaks olema võimalik kasutada sõjaväelise liikuvuse rahastamispaketti;

19. toetab otsust anda sõjaväelise liikuvuse rahastamispakett Euroopa ühendamise rahastu programmi tsentraliseeritud haldamise alla ja järgida rangelt kahesuguse kasutusega liikuvuse eesmärki; võtab teadmiseks tegevuskavas kehtestatud esialgsed meetmed; palub komisjonil võtta 31. detsembriks 2019 vastu delegeeritud õigusaktid sõjaliste nõuete põhjalikumaks täpsustamiseks, loetledes sõjalisteks vedudeks sobivad TEN-T võrgu osad, loetledes esmatahtsad kahesuguse kasutusega taristuprojektid ning kehtestades sõjaväelise liikuvuse ja lepingu sõlmimise kriteeriumidega seotud meetmete abikõlblikkuse hindamise menetlused;

20. tuletab meelde, et mitmed kaitsevaldkonnas kasutatavad tehnoloogiad on tsiviilvaldkonnas edukalt kasutusele võetud; juhib tähelepanu sellele, et telemaatiliste rakenduste süsteemidele (nt ERTMS ja SESAR) toetuva aruka transpordisüsteemi ja Galileo/EGNose/GOVSATCOMiga seotud tehnoloogiate kasutuselevõtmine on üks tsiviiltranspordisektori jaoks kõige paljutõotavamaid võimalusi; leiab seetõttu, et tegevuskava tulevaste läbivaatamiste käigus tuleks lõppkokkuvõttes uurida võimalust kasutada tsiviiltranspordi probleemide lahendamiseks, näiteks küberturvalisuse ja turvatud side valdkonnas, sõjaväelaste väljatöötatud lahendusi; nõuab lisameetmeid küberturvalisuse ja kaitse valdkonna osaliste vahelise koostöö ja usalduse tugevdamiseks ja alalise struktureeritud koostöö intensiivistamiseks; rõhutab vajadust jätkata hübriidohtude tõrjumise ühise võrgustiku arendamist, et tagada ELi sõjaväelise liikuvuse parandamise valdkonnas tehtava töö seisukohast strateegilise tähtsusega taristute vastupidavus; rõhutab, kui tähtis on ELi institutsioonide käimasolev töö kahesuguse kasutusega kaupade ekspordikontrolli määriuse ajakohastamiseks;

21. tunnistab, et väärtuslikud on võimalikud ettepanekud sõjaliseks otstarbeks mõeldud ohtlike kaupade veo reguleerimise kohta ning ELi tolliseadustiku kaasajastamiseks ja käibemaksueeskirjade kohandamiseks;

22. väljendab heameelt sellealase teabe ja parimate tavade vahetamise üle sõjaväeliste ja tsiviilosaliste vahel ning rõhutab vajadust koostöös välja töötada ühised alused sõjaliseks otstarbeks mõeldud ohtlike kaupade veo reguleerimiseks;

23. märgib, et tegevuskavas esitatakse hulk ülesandeid, mis tuleb täita liikmesriikide tasandil ning mistõttu Euroopa Kaitseagentuur ja komisjon peavad toetama ja juhendama nende kiiret ja tõhusat täitmist; tuletab meelde tollide ja maksude, eeskätt käibemaksu reguleeriva raamistiku vajalikkust; rõhutab eelkõige, et tähtis on ühtlustada piiriüleseks liikumiseks lubade väljastamise korda, mille puudumine takistab tõsiselt kiiret liikumist; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid tegema koostööd, et maksimeerida piiriülese kahesuguse kasutuse tulemuslikkust ja vähendada halduskulusid; toetab seetõttu soovi kiirendada 2019. aastaks piiriületusi, anda selleks viie päevaga välja diplomaatilised load liikumiseks maal, merel ja õhus ning lühendada seda tähtaega veelgi kiirreageerimisüksuste jaoks;

24. toetab püsivas struktureeritud koostöös osalevate liikmesriikide otsust lisada sõjaväeline liikuvus nende 17 esmatahtsa projekti esialgsesse nimekirja, mida tuleks püsiva struktureeritud koostöö raames arendada; rõhutab sellega seoses, et alalise struktureeritud koostöö sõjaväelise liikuvuse projekt võib olla kasulik vahend liikmesriikide tegevuskavas ette nähtud tegevuste ja muude, ELi otseste pädevuste hulka mittekuuluvate tegevuste kooskõlastamiseks; on veendunud, et selline tööjaotus koos asjakohase koordineerimisega on alalise struktureeritud koostöö projektist lisaväärtuse saamiseks määrava tähtsusega; väljendab ka heameelt alalise struktureeritud koostöö teadaandes esitatud siduvamate kohustuste üle, mis puudutavad piiriülese sõjaväetranspordi lihtsustamist; kutsub liikmesriike üles alalise struktureeritud koostöö sõjaväelise liikuvuse projektis aktiivselt osalema;

Teisipäev, 11. detsember 2018

25. toonitab, kui tähtis on kohalike kogukondade põhjalik teavitamine ja kaasamine seoses sõjaväelise liikuvuse peamiste taristute kavandamise ja mõjuga;

26. rõhutab, et kokkuvõttes saab EL liikmesriikide jõupingutusi üksnes täiendada; rõhutab, et edukus sõltub täielikult liikmesriikide soovist ja võimest rakendada asjaomaste probleemide lahendamiseks kogu valitsemist hõlmavat lähenemisviisi; toonitab liikmesriikide võetud poliitiliste kohustuste olulisust, selleks et muuta hästitoimiv sõjaväeline liikuvus ELis ja väljaspool seda tegelikkuseks; toonitab, et sõjaväelise liikuvuse edukas toimimine eeldab koostööd ja koordineerimist kõikide NATO liitlastega;

27. väljendab heameelt ELi ja NATO koostööd käsitleva uue ühisdeklaratsiooni ning Atlandi-ülese julgeoleku ja solidaarsuse Brüsseli deklaratsiooni üle ja selle üle, et mõlemas deklaratsioonis pannakse rõhku sõjaväelise liikuvuse küsimustele; väljendab heameelt ka NATO uute algatuste, eelkõige NATO Euroopa vägede kõrgema ülemjuhataja vastutusala edenduskava üle; tunnustab sellega seoses NATO tööd sõjaväelise liikuvuse tagamisel ning nõuab tungival, et nii EL kui ka NATO vältiksid tegevuse asjatut dubleerimist; toonitab sadamate kui ELi tema NATO-liitlastega ühendavate objektide, ning samuti Euroopa-siseste lähimereühenduste tähtsust; rõhutab, et arusaamatuste vältimiseks on tähtis läbipaistvus ning Ameerika Ühendriikide ja teiste NATO liitlaste teavitamine ELi kaitsealgaatustest, sealhulgas püsivast struktureeritud koostööst, ning väljendab heameelt ELi kaitsealgaatuste üle, mis tugevdavad Euroopa sammast NATO alliansis;

28. nõuab seepärast, et EL, tema liikmesriigid ja NATO tõhustaksid oma koostööd ja tegevuse koordineerimist muu hulgas rahastamisvahendite kasutamisega ühisprojektide tarbeks, poliitilise paindlikkuse suurendamisega, ELi ja NATO suhete ametlikuks muutmisega, koostöövaldkondade laiendamisega ning ulatuslikuma teabevahetusega, et tagada koostoime saavutamine; väljendab lootust, et sellise tihedama koostöö võimaldamiseks kõrvaldatakse võimalikult kiiresti kahe organi vahel salastatud teabe jagamist pidurdavad takistused;

29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ELi kaitsevaldkonna asutustele, NATO peasekretärile ning ELi ja NATO liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
